

Box 45184, 104 30 Stockholm
Telefon 010-788 50 00 • registrator@ivo.se
www.ivo.se • Org.nr 202100-6537

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se
kalle.brandstedt@regeringskansliet.se
s.hc.delning@regeringskansliet.se

Remissvar över SOU 2023:82 Ökad kontroll över tandvårdssektorn

Ert dnr S2023/03193.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) tillstyrker förslagen i SOU 2023:82 om ökad kontroll över tandvårdssektorn. IVO bedömer sammantaget att förslagen skulle ge IVO effektiva verktyg i arbetet med att motverka förekomst av oseriösa aktörer inom tandvården. IVO bedömer också att förslagen skulle leda till ökad patientsäkerhet inom tandvården.

IVO vill dock framföra följande synpunkter.

8.1.1 Tillståndsplikt för privat tandvårdsverksamhet ska införas

Krav på insikt och ett systematiskt patientsäkerhetsarbete

IVO ställer sig positiv till förslaget att ett tillstånd ska vara kopplat till skyldigheten att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete. IVO bedömer dock att formuleringen i 2 a kap. 2 § första stycket förslag till lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL bör ses över. Detta då föreslagen formulering går att tolka som att det är verksamheten och inte vårdgivaren som har skyldigheter enligt 3 kap. PSL. En alternativ formulering skulle därför kunna vara att tillstånd endast får beviljas om vårdgivaren säkerställt att verksamheten uppfyller kraven i 3 kap. PSL.

Vidare bedömer IVO att det vore värdefullt med en tydlighet kring vad som fordras för att verksamheten ska få tillstånd, i fråga dess systematiska patientsäkerhetsarbete. Detta skulle exempelvis kunna ske genom förtydliganden i motiven till den föreslagna bestämmelsen alternativt genom bemyndigande om föreskrifter på området.

Av 2 a kap. 2 § förslag till lag om ändring i PSL framgår att tillstånd endast får beviljas den som genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten. Förslaget överensstämmer med lydelsen i 2 kap. 2 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453), SoL och 23 § andra stycket lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Av betänkandet (s. 149) framgår att när det gäller enskild verksamhet inom socialtjänstområdet avser kravet på insikt inte bara SoL respektive LSS, utan även bland annat arbetsrättsliga, arbetsmiljörättsliga och associationsrättsliga regler. IVO uppfattar det som att utredningen menar att kravet på insikt för privat tandvårdsverksamhet också bör omfatta insikt om reglering inom arbetsrätt,

arbetsmiljörätt och associationsrätt. IVO instämmer i att så bör vara fallet men anser att detta behöver tydliggöras.

Kretsen som ska ingå i ägar- och ledningsprövningen

Av betänkandet (s. 151) framgår att utredningen i och för sig inte ser någon anledning att föreslå en snävare eller vidare krets när det gäller tandvårdsverksamhet än den som gäller prövning av verksamhet enligt SoL och LSS. Trots det har utredningen valt att använda sig av en annan lydelse då utredningen bedömer att det skulle förenkla administrationen för vårdgivarna om det i PSL togs in en likalydande definition av ägar- och ledningskretsen som den som används inom det statliga tandvårdsstödet.

IVO vill med anledning av detta framföra att myndigheten skulle se stora fördelar med att pröva samma krets av personer som för verksamhet inom SoL och LSS. Denna krets överensstämmer även med den i 2 kap. 5 a § första stycket skollagen (2010:800). Med den föreslagna lydelsen bedömer IVO att minoritetsägare inte kommer att kunna prövas, när det gäller bolag som inte är fåmansföretag. Detta skulle i så fall utgöra en väsentlig skillnad jämfört med prövningen av verksamhet inom SoL och LSS där samtliga ägare som representerar mer än 10 procent av det röstberättigade aktiekapitalet kan prövas (se prop. 2017/18:158 s. 114). IVO befarar att den föreslagna lydelsen skulle kunna leda till att företrädarna väljer att konstruera bolagen så att de inte utgör fåmansföretag för att aktieägare ska undkomma IVO:s ägar- och ledningsprövning. IVO anser således att bestämmelsen bör utformas så att den inte lämnar utrymme för oseriösa aktörer att undkomma IVO:s prövning. IVO bedömer också att det vore olyckligt om den praxis som utvecklats på området inte skulle kunna tillämpas avseende den nya lagstiftningen.

IVO ställer sig positiv till utredningens förslag att även verksamhetschefen ska ingå i ägar- och ledningsprövningen. IVO finner dock att det är problematiskt att det saknas reglering gällande krav på verksamhetschefens kompetens. Detta gör att IVO inte kan pröva verksamhetschefens utbildning och erfarenhet på motsvarande sätt som myndigheten exempelvis kan pröva om en föreståndare uppfyller kraven i 5 kap. 1 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:55) om hem för vård eller boende.

IVO bedömer vidare att det är viktigt att den juridiska personen, som har beviljats tillstånd att bedriva verksamhet, ska omfattas av IVO:s lämplighetsprövning. IVO har gjort bedömningen att så är fallet när det gäller verksamheter som bedrivs enligt SoL och LSS, men i denna fråga har Kammarrätten i Stockholm nyligen gjort en annan tolkning av gällande rätt (mål nr 1622-23). IVO har överklagat domen till Högsta förvaltningsdomstolen. För att det inte ska råda någon tveksamhet om vad som avses bedömer IVO dock att bestämmelsen bör kompletteras så att det i fråga om en juridisk person, krävs att *den juridiska personen* och samtliga som anges i 2 a kap. 2 § andra stycket förslag till lag om ändring i PSL bedöms lämpliga. IVO noterar att Utredningen om en effektivare tillsyn över socialtjänsten föreslår motsvarande författningsändringar i SoL och LSS (SOU 2024:25). En liknande formulering återfinns även i 2 kap. 5 a § andra stycket skollagen.

Förändringar i ägar- och ledningskretsen ska anmälas

I författningskommentaren till 2 a kap. 7 § förslag till lag om ändring i PSL framgår att ett tillstånd får återkallas om förändringar av personer i ägar- och ledningskretsen inte anmäls. IVO kan inte återfinna något sådant författningsförslag i betänkandet. Däremot föreslås i 7 kap. 24 § förslag till lag om ändring i PSL att IVO ska få förelägga den som inte anmält sådan förändring att avhjälpa bristen. Det senare föreslaget överensstämmer med regleringen i SoL och LSS.

IVO vill framföra att det inte är ovanligt att verksamheter som bedrivs enligt SoL och LSS genomför stora förändringar gällande ägare och ledning efter att IVO beviljat tillstånd, utan att förändringarna anmäls till IVO. I sådana situationer blir föreläggandeinstitutet ett relativt trubbigt verktyg där oseriösa aktörer kan vänta med att anmäla ändring tills IVO kommunicerar handlingar inför ett eventuellt föreläggande. IVO bedömer därför att det bör övervägas om underlåtelse att anmäla förändringar av personer i ägar- och ledningskretsen ska kunna leda till återkallelse av tillstånd på ett sådant sätt som framgår av författningskommentaren till nu föreslagen reglering.

Ett annat alternativ, som möjligen också skulle vara ändamålsenligt i nu aktuella fall, är att IVO ska få meddela sanktionsavgift vid underlåtenhet att anmäla förändringar gällande ägare och ledning. IVO noterar att sanktionsavgift är ett verktyg som föreslås i betänkande av Utredningen om en effektivare tillsyn över socialtjänsten (SOU 2024:25) för vissa angivna situationer.

Ett tillstånd ska kunna begränsas eller förenas med andra villkor

Av 2 a kap. 3 § förslag till lag om ändring i PSL framgår att ett tillstånd ska få begränsas till att avse viss tandvård eller viss patientgrupp, eller förenas med andra villkor av betydelse för patientsäkerheten. Av betänkandet (s. 157) framgår att utredningen anser att IVO endast bör begränsa tillståndet när det finns anledning till detta. En sådan anledning kan vara att sökanden angett en verksamhetsinriktning som inte är förenlig med sökandens förmåga att bedriva en god tandvård.

IVO tillstyrker förslaget om att ett tillstånd ska kunna begränsas eller förenas med villkor. IVO bedömer dock att det vore mer ändamålsenligt om regleringen gällande begränsningar och villkor kan användas på ett sätt som i större utsträckning motsvarar vad som gäller för verksamhet enligt SoL och LSS.

När det gäller verksamhet enligt SoL och LSS ska IVO utfärda ett skriftligt bevis när tillstånd har meddelats (4 kap. 3 § socialtjänstförordningen [2001:937] och 9 § förordningen [1993:1090] om stöd och service till vissa funktionshindrade). I beviset ska till exempel anges vem som ska bedriva verksamheten, vilken verksamhet som ska bedrivas, vem som ska vara föreståndare eller verksamhetsansvarig och övriga villkor för tillståndet. För sådan verksamhet gäller också att tillstånd ska sökas vid större förändringar (7 kap. 2 § sjätte stycket SoL och 10 § förordningen om stöd och service till vissa funktionshindrade.)

I likhet med regleringen inom SoL och LSS bedömer IVO att villkor ska kunna användas för att tydliggöra vad ett tillstånd omfattar. Exempelvis skulle villkoren

då kunna avse vem som ska bedriva tandvårdsverksamheten, om det är fråga om tandläkarverksamhet (vilket inkluderar tandhygienistverksamhet) eller enbart tandhygienistverksamhet, var verksamheten ska bedrivas och vilken patientgrupp som avses. I likhet med regleringen för verksamhet enligt SoL och LSS bedömer IVO också att tillstånd ska sökas vid större förändringar i verksamheten.

Som IVO framfört ovan noterar myndigheten att Utredningen om en effektivare tillsyn över socialtjänsten har föreslagit sanktionsavgift som ett verktyg i vissa angivna situationer (SOU 2024:25). En sådan situation är då det står klart att verksamheten har brutit mot villkor som föreskrivs i dess tillstånd. IVO bedömer att det vore ändamålsenligt med en likalydande bestämmelse när tandvårdsverksamheter brutit mot villkor som föreskrivs i dess tillstånd.

8.1.2 Ansökan om tillstånd

Av 2 a kap. 2 § förslag till förordning om ändring i patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), PSF framgår att om den som ansöker om tillstånd är en juridisk person ska ansökan innehålla handling som visar samtliga delägare i aktiebolag och ekonomiska föreningar som är fåmansföretag.

IVO bedömer att det är positivt att ansökan ska innehålla handling som visar vilka som är delägare i bolaget. Ovan har IVO dock framfört att myndigheten anser att även delägare i andra bolag än fåmansföretag bör kunna prövas vid ansökan om tillstånd. Om regleringen ändras i enlighet med IVO:s förslag bör ovan nämnda bestämmelse i PSF kompletteras på så vis att ansökan även ska innehålla uppgift om delägare i andra bolag än fåmansföretag.

8.1.3 Återkallelse och omprövning av tillstånd

Grunder för att återkalla ett tillstånd

Av 2 a kap. 7 § förslag till lag om ändring i PSL framgår att ett tillstånd ska få återkallas om verksamheten förbjuds enligt bland annat 7 kap. 26 § PSL. Av 7 kap. 26 § andra stycket förslag till lag om ändring i PSL framgår att en verksamhet som beviljats tillstånd ska få förbjudas om tillståndshavaren inte längre uppfyller kraven avseende insikt, lämplighet i övrigt och ekonomiska förutsättningar (2 kap. 2 § andra-fjärde styckena förslag till lag om ändring i PSL.)

När det gäller oseriösa aktörer har IVO erfarenhet av att många undandrar sig IVO:s tillsyn för att undkomma eventuella sanktioner. IVO bedömer därför att det vore ändamålsenligt om det tydliggörs att systematiskt undanhållande av IVO:s tillsyn medför att företrädarna anses vara olämpliga och att tillståndet därmed kan återkallas på denna grund. Ett sådant förtydligande skulle motsvara det som gäller i fråga om återkallelse av legitimation på grund av uppenbar olämplighet enligt 8 kap. 3 § första stycket 3 PSL (se prop. 2009/10:210 s. 233).

Vidare bedömer IVO att tillstånd bör kunna återkallas utan föregående förbud, i de fall rekvisiten i 7 kap. 26 och 27 § PSL är uppfyllda. Detta för att undvika den otydlighet som kan följa vid parallella domstolsprocesser när såväl beslutet om förbud som det efterföljande beslutet om återkallelse kan överklagas.

Tillstånd ska omprövas i vissa fall

Av 19 e § förslag till förordning om ändring i förordningen (2008:193) om statligt tandvårdsstöd framgår att Försäkringskassan skyndsamt ska underrätta IVO om beslut i ärenden om anslutning till Försäkringskassans elektroniska system för statligt tandvårdsstöd som innebär vilandeförklaring, nekad anslutning eller att anslutning ska upphöra. Av 19 f § förslag om ändring i samma förordning framgår att Försäkringskassan ska anmäla till IVO om en tillståndshavares lämplighet att bedriva verksamhet kan ifrågasättas.

IVO tillstyrker förslagen men vill framföra att IVO anser att det är otydligt om underrättelseskyldigheten enligt 19 e § avser såväl beslutet som skälen för beslutet. För det fall att skyldigheten endast omfattar beslut om en viss åtgärd kommer IVO i varje enskilt fall att behöva begära ytterligare upplysningar från Försäkringskassan för att kunna genomföra omprövning av tillståndet. Detta förefaller onödigt omständligt och IVO anser därför att det bör förtydligas att Försäkringskassans underrättelseskyldighet gäller hela beslutsdokumentet, där beslutet såväl som skälen till beslutet framgår. När det gäller Försäkringskassans skyldighet att anmäla till IVO enligt 19 f § bedömer IVO vidare att anmälningsskyldigheten även bör omfatta en beskrivning av orsaken till varför Försäkringskassan anser att tillståndshavarens lämplighet kan ifrågasättas. Detsamma gäller regionernas anmälningsskyldighet enligt 15 d § förslag till lag om ändring i tandvårdslagen (1985:125).

Av 8 kap. 12 § förslag till förordning om ändring i PSF framgår att IVO skyndsamt ska underrätta Försäkringskassan om innehållet i slutligt beslut som fattats efter omprövning enligt 2 a kap. 8 § andra stycket PSL. IVO tillstyrker förslaget men bedömer att det bör kompletteras på så vis att IVO alltid ska underrätta Försäkringskassan när IVO har beslutat att förbjuda en tandvårdsverksamhet samt då IVO har beslutat att återkalla ett tillstånd att bedriva verksamhet som omfattas av tandvårdslagen. En sådan bestämmelse gällande återkallelse av tillstånd för verksamhet med personlig assistans återfinns idag i 11 e § förordningen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

8.1.4 IVO ska få ta ut en avgift för ansökan om tillstånd

Av betänkandet (s. 175) framgår att utredningen föreslår att inget nytt tillstånd ska sökas om verksamheten till väsentlig del förändras eller flyttas. Istället ska vårdgivaren även fortsättningsvis anmäla förändringar i enlighet med regleringen i 2 kap. 2 § PSL. Förslaget innebär en betydande skillnad mot regleringen inom SoL och LSS, där nytt tillstånd ska sökas om verksamheten till väsentlig del förändras eller flyttas alternativt när förändringen innebär att verksamheten inte längre motsvarar det meddelade tillståndet (se 7 kap. 2 § sjätte stycket SoL och 10 § förordningen om stöd och service till vissa funktionshindrade).

I avsnitt 8.1.1 ovan har IVO anfört att det är viktigt att det är tydligt vad som omfattas av tillståndet och att IVO anser att tillstånd ska sökas vid större förändringar i verksamheten.

Om ingen ansökan krävs vid större förändringar befarar IVO att oseriösa aktörer exempelvis kan söka tillstånd för tandhygienistverksamhet för att sedan utöka till

tandläkarverksamhet och att det då blir IVO som i tillsynen av verksamheten får bevisbördan för att visa att den utökade verksamheten eventuellt är patientosäker. Vid krav på ändringsansökan blir det i stället vårdgivaren som ska visa att verksamheten kan utövas på ett patientsäkert sätt även efter förändringen. IVO bedömer att en sådan reglering vore bättre ur ett patientsäkerhetsperspektiv eftersom potentiellt patientosäker verksamhet då kan stoppas redan innan den startar.

IVO har inget att erinra mot förslaget att avgift endast ska utgå vid nyansökningar samt vid ansökan om utökning i fall där tillståndet tidigare har begränsats.

8.1.7 IVO:s åtkomst till uppgifter

Av 8 i § 2 punkten förslag till förordning om ändring i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet framgår att uppgifter om underskott på skattekonto ska lämnas ut från beskattningsdatabasen på IVO:s begäran, om uppgifterna behövs i IVO:s tillståndsgivning eller tillsyn avseende tandvårdsverksamhet. Detsamma gäller idag i fråga om verksamhet som omfattas av 7 kap. 1 § SoL och 23 § LSS.

IVO har vid utredning av ärenden enligt SoL och LSS bedömt att det i vissa fall finns behov av att få ut ytterligare uppgifter ur beskattningsdatabasen. Det rör sig om utredningar av oseriösa aktörer där IVO misstänker användning av bulvaner. I dessa utredningar har IVO behov av att få uppgift om vilken/vilka arbetsgivare som personen har fått löneutbetalningar från. I dagsläget begär IVO sådana uppgifter från Skatteverket med stöd av generalklausulen i 10 kap. 27 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL, men Skatteverket bedömer inte alltid att den åberopade sekretessbrytande bestämmelsen är tillämplig. För att kunna tillståndspröva och tillsyna potentiellt oseriösa aktörer på ett effektivt sätt bedömer IVO därför att förslaget till författningsändring skulle behöva kompletteras på så vis att även uppgift om löneutbetalningar kan lämnas ut från beskattningsdatabasen till IVO.

I rapporter efter regeringsuppdrag¹ har IVO tidigare framfört förslag gällande en underrättelseskyldighet för Polismyndigheten till IVO vid misstanke om sådan brottslighet som avses i 16 b § första stycket förordningen (1999:1134) om belastningsregister när det gäller den som har tillstånd att bedriva verksamhet enligt SoL och LSS samt de fysiska personer som omfattas av tillståndsprovningen. I samma rapporter har IVO även framfört behov av sekretessbrytande reglering gällande tillgång till uppgifter om personer som förekommer i Polismyndighetens misstankeregister enligt förordningen (1999:1134) om misstankeregister. IVO bedömer att nämnda författningsförslag är relevanta även vid tillsyn och tillståndsprovning av privat tandvårdsverksamhet.

---

¹ Mot ett datadrivet arbetssätt - En analys av möjligheterna att förenkla ägar- och ledningsprovningen och tillgängliggöra omsorgsregistret, 2020 samt Förslag till åtgärder gällande oseriösa assistansanordnare, 2020.

8.2.4 Skyldighet för IVO att lämna ut uppgifter ur vårdgivarregistret till Försäkringskassan

Av betänkandet framgår (s. 193) att utredningen övervägt att föreslå ett skriftligt bevis om tillstånd på motsvarande sätt som föreskrivs i 9 § förordningen om stöd och service till vissa funktionshindrade respektive 4 kap. 3 § socialtjänstförordningen. Det framgår vidare att utredningen har bedömt att denna typ av bevis är svåra att förena med den långt gånga automatiseringen av handläggning hos Försäkringskassan och att utredningen därför föreslår att IVO i stället ska lämna uppgifter ur vårdgivarregistret där eventuella begränsningar ska framgå.

I avsnitt 8.1.1 ovan har IVO påtalat vikten av att det är tydligt vad tillståndet omfattar. IVO bedömer att tillståndsbevis inte är enda sättet att tydliggöra omfattningen av ett tillstånd. IVO vill dock framföra att myndigheten anser att frågan om eventuellt tillståndsbevis också bör utgå ifrån ett patientperspektiv, det vill säga hur patienter lättast kan få information om vad som ingår i verksamheters tillstånd och eventuella begränsningar och villkor i tillstånden. Detta då utredningens förslag endast berör hur Försäkringskassan, inte allmänheten, ska kunna ta del av information från vårdgivarregistret på ett automatiserat sätt.

Oavsett frågan om eventuella tillståndsbevis vill IVO dock framföra att myndigheten anser att det är av yttersta vikt att det införs en motsvarighet till andra respektive tredje stycket i nämnda bestämmelser i fråga om att tillstånd inte får överlåtas (se 9 § andra stycket förordningen om stöd och service till vissa funktionshindrade och 4 kap. 3 § tredje stycket socialtjänstförordningen).

Av 2 kap. 2 § förslag till lag om ändring i PSL framgår att IVO ska föra ett register över verksamheter som har tillstånd enligt 2 a kap. 1 § samma lag. IVO:s vårdgivarregister kommer således inte att innehålla verksamheter där tillståndet återkallats. Av 2 kap. 4 § förslag till förordning om ändring PSF framgår att uppgifter i registret ska gallras senast när anmälan görs om att verksamheten lagts ned, vilket vårdgivaren snarast ska anmäla till IVO enligt 2 kap. 2 § PSL.

IVO bedömer att det finns ett behov av att se över gallringsbestämmelsen i PSF. Detta för att uppgifter ska kunna gallras ur registret redan i samband med beslut om återkallelse av verksamhetens tillstånd. Uppgifterna bör dock återföras om domstol meddelar inhibition alternativt ändrar IVO:s beslut. IVO bedömer också att det finns anledning att se över regleringen i 2 kap. 2 § PSL då det förefaller ologiskt att vårdgivaren ska vara skyldig att anmäla att verksamheten lagts ner även i fall då tillståndet återkallats. Vidare bedömer IVO att det i en övergångsbestämmelse bör införas reglering kring att privata tandvårdsverksamheter som inte har eller har sökt tillstånd senast den 2 januari 2029 därefter får gallras ur vårdgivarregistret. Uppgifter om verksamheter som nekats tillstånd av IVO bör också kunna gallras ur registret när beslutet har vunnit laga kraft.

8.3.8 Utbyte av uppgifter mellan IVO och Utbetalningsmyndigheten

Utredningen bedömer att utbetalningsmyndighetens skyldighet att underrätta IVO om att det finns anledning att anta att lämpligheten att bedriva tillståndspliktig verksamhet ifrågasätts, bör omfatta tillståndspliktig tandvårdsverksamhet.

Utredningen bedömer också att skyldigheten för IVO att lämna uppgifter till Utbetalningsskyldigheten om tillstånd till och anmälan om yrkesmässig verksamhet samt om ägare och ledning för sådan verksamhet, bör omfatta tandvårdsverksamhet.

IVO instämmer i utredningens bedömningar. IVO har för närvarande ett uppdrag att stärka myndighetens arbete med att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet och förekomsten av oseriösa aktörer, bland annat inom tandvården. IVO bedömer att en framtida lagändring i enlighet med utredningens bedömningar skulle bidra på ett positivt sätt i detta arbete.

9.2.2 Konsekvenser för IVO

Uppskattning av antalet tillstånd

Av 2 a kap. 1 § förslag till lag om ändring i PSL framgår att en privat vårdgivare inte utan tillstånd från IVO får bedriva verksamhet som omfattas av tandvårdslagen (1985:125). Av 8 kap. 1 a § förslag till förordning om ändring i PSF framgår att avgift för en ansökan om tillstånd att bedriva verksamhet ska betalas med 30 000 kr för varje särskild verksamhet.

IVO bedömer att det är av yttersta vikt att det klarläggs vad som avses med *verksamhet* respektive *varje särskild verksamhet* i den föreslagna regleringen. I betänkandet (s. 237) refererar utredningen till IVO:s föreskrifter (HSLF-FS 2023:7) om anmälan av verksamhet enligt patientsäkerhetslagen där det anges att en anmälan ska göras för varje särskild verksamhet som ska ledas av en verksamhetschef². I föreskrifterna såväl som i den blankett som är en bilaga till föreskrifterna tydliggörs dock att uppgifter ska lämnas gällande samtliga adresser där verksamheten ska bedrivas. I IVO:s vårdgivarregister utgör varje sådan adress en registerpost.

När det gäller tandvårdsverksamheter instämmer IVO i utredningens uppfattning (s. 237) att en verksamhet i normalfallet bör utgöras av en fysisk mottagning. Till skillnad från utredningen bedömer IVO dock att verksamhetens tillstånd inte bör vara knutet till varje särskild verksamhet som ska ledas av en verksamhetschef. I stället bedömer IVO att verksamhetens tillstånd bör vara knuten till varje enskild mottagning eller liknande som utgör en registerpost i vårdgivarregistret.

I betänkandet (s. 238) anges att utredningen förutsätter att IVO inför tillämpningen av de föreslagna bestämmelserna på lämpligt sätt kommer att tydliggöra förhållandet mellan vårdgivare, verksamhet och mottagning såvitt avser kravet på tillstånd och patientsäkerhet inom tandvården. IVO bedömer dock att det är

---

² Samma reglering gällde enligt Socialstyrelsens numera upphävda föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1998:13) om anmälan av verksamheter på hälso- och sjukvårdens område.

tveksamt om ett sådant tydliggörande skulle rymmas inom IVO:s förslagna bemyndigande. Detta eftersom IVO:s föreskrifter då skulle kunna medföra krav på vårdgivare att ansöka om fler tillstånd vilket också skulle medföra ökade kostnader för den enskilda vårdgivaren. IVO bedömer därför att en sådan reglering eventuellt skulle tillföra något väsentligt nytt och att regleringen därmed skulle ligga utanför bemyndigandet för IVO:s verkställighetsföreskrifter. Mot denna bakgrund bedömer IVO att ett sådant förtydligande som utredningen avser bör regleras på högre nivå än i IVO:s myndighetsföreskrifter.

IVO bedömer därutöver att det bör förtydligas hur kravet på tillstånd ska tolkas i förhållande till privat tandvårdsverksamhet som bedrivs utanför en mottagning, vilket exempelvis är fallet när det gäller ambulerande verksamhet och hemtandvård/upsökande tandvård. Det bör också förtydligas i vilka fall kringresande konsulter behöver ha ett eget tillstånd för sin verksamhet och i vilka fall konsulterna kan verka inom ramen för en annan vårdgivares tillstånd.

Vidare behöver det förtydligas att ett tillstånd krävs per vårdgivare, för det fall att flera vårdgivare driver en gemensam mottagning. Det förekommer exempelvis att ett tandläkarhus drivs av flera vårdgivare gemensamt. Dessa vårdgivare kan vara såväl stora koncerner som fåmansföretag och enskilda firmor. Det förekommer också att ett sådant tandläkarhus kan ha ett gemensamt varumärke och att vårdgivarna samverkar kring vissa administrativa funktioner.

Kostnader för IVO

Utredningen har framfört att IVO angett att myndigheten kommer att ha ett behov av en permanent anslagsökning om 30 miljoner kronor årligen. IVO vidhåller denna bedömning och vill understryka att anslagsökningen när det gäller tillsyn kommer ha en stark koppling till omfattningen av IVO:s tillsyn.

Utredningen har bedömt att IVO kommer att ha ökade kostnader för tillsyn motsvarande ca 10 miljoner kronor årligen. Under föregående år kostade ett tillsynsärende inom IVO:s ägar- och ledningsprövning i genomsnitt 300 000 kronor. Förutsatt att kostnaden skulle bli densamma för utredning av tandvårdsverksamheter skulle en anslagsökning om 10 miljoner kronor för IVO:s tillsyn således innebära att IVO kan utreda ca 30 sådana ärenden per år. Storleken på den permanenta anslagsökningen kommer därför att sätta ramarna för i vilken omfattning IVO kan komma att tillsyna oseriösa aktörer inom tandvården.

Utredningen har vidare beräknat att IVO kommer att ha tillfälligt ökade kostnader för tillståndsprövning om ca 175 miljoner kronor. Utredningen har fördelat dessa kostnader på de tre första åren efter att den nya regleringen trätt i kraft. IVO vill dock framföra att myndigheten finner att det är högst sannolikt att merparten av vårdgivarna som omfattas av övergångsbestämmelsen kommer att söka tillstånd mot slutet av det tredje året efter att regleringen har trätt i kraft. Majoriteten av IVO:s tillståndsprövning av befintliga verksamheter kommer därför att ske mot slutet av år tre samt under år fyra efter ikraftträdandet. IVO bedömer att det därför vore önskvärt om de tillfälliga anslagen fördelas med hänsyn till detta.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Sofia Wallström. I den slutliga handläggningen har tf. avdelningschefen Maria Nylander, tf. avdelningschefen Ann Einerth, enhetschefen Helene Klackenberg Ingrao samt chefsjuristen Karin Lewin deltagit. Juristen Tove Hedåberg har varit föredragande.

Beslutet har godkänts elektroniskt den 3 april 2024.